

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (του Γιώργου Σ. Πολίτη)

Ο κόσμος, το σύμπαν, δεν είναι φτιαγμένα με τη λογική μας.

Χρειάζεται καλή διάθεση και λίγη προσπάθεια για να γίνει αντιληπτό. Ο νους μας δουλεύει με τον δικό του τρόπο, με την δική του "φορά" θα διόρθωνα,

κάτι για το οποίο ουδείς πλην ημών -των ανθρώπων- νοιάζεται, καθώς απλά συμβαίνει. Ο αλγόριθμος που χρησιμοποιεί -ο άνθρωπος- είναι κουρδισμένος να εργάζεται με ένα συγκεκριμένο τρόπο, εκείνοι που καταφέρνουν να δουν πέρα από αυτόν, κάνουν το ένα βήμα, εκείνο το παραπάνησιο.

Η Νευτώνεια φυσική παύει να ισχύει μετά από κάποια μεγέθη, μετά από κάποιες ταχύτητες, την ίδια ώρα που τα μάτια μας βλέπουν -αποδεδειγμένα- εκείνα που θέλουν να δουν, καθώς υπακούουν -ερεθίζονται, από ένα μικρό φάσμα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας αγνοώντας το μεγαλύτερο υπόλοιπο. (Το έχουμε ήδη αναφέρει αρκετές φορές σε άλλα άρθρα...)

Ένας καθηγητής φιλοσοφίας, έλεγε ότι μπορεί ένα αντικείμενο να πέφτει στο έδαφος άπειρες φορές. Γνωρίζουμε εμπειρικά ότι θα το κάνει και την επόμενη έως το άπειρο, όμως ενδέχεται την άπειρη +1 να μην το κάνει! Μπορεί κάτι να έχει αλλάξει, κάτι να έχει πάψει να ισχύει καθώς τα πάντα βρίσκονται εν κινήσει και άρα τα πάντα υπόκεινται σε μεταβολές...

Το σύμπαν γενικώς αγνοεί του δικούς μας νόμους, ομοίως και τις έννοιες. Σκεφτείτε σε απόλυτο σκοτάδι, σε απόλυτο κενό, σε ένα απείρου μεγέθους θόλο, την ύπαρξη ενός αντικειμένου. Θα είχε

τη δυνατότητα ήταν ποτέ επάνω ή κάτω; Δεξιά ή αριστερά ίσως; Ασφαλώς και όχι, διότι τα πάντα συμβαίνουν-ισχύουν σχετικά με κάτι άλλο. Αλληλοεπιδρώμενα σύμφωνα με τη δική μας περιορισμένη λογική.

Τα πάντα είναι σχετικά λοιπόν. Όλα σε σχέση με κάτι που υπάρχει ή που φανταζόμαστε ότι υπάρχει.

Ακόμα και ο λόγος μας δεν είναι ακριβής γιατί το μυαλό μας καταφέρνει να κάνει τις υπερβάσεις που κατορθώνει... Ξεκινώντας -για παράδειγμα- από τα πολύ απλά, λέγοντας "ποτάμι", δεν καταφέρνουμε να προσεγγίσουμε τη φύση του ποταμού (Ηράκλειτος) απλά φωτογραφίζουμε την ιδέα του. "Ποτάμι" είναι λέξη, δεν είναι νερό. Αυτή είναι μία διαφορά το μέγεθος της οποίας μπορούμε να αναλογιστούμε... Μιλώντας για ποτάμι έχουμε στο νου μας μία μονάχα ιδέα του και όχι την πραγματική του υπόσταση καθώς αυτή δεν είναι ποτέ η ίδια.

Η γλώσσα μας δεν χρειάζεται, ομοίως με την λογική μας, να αποτυπώσει την πραγματικότητα απλά τη φωτογραφίζει σε μία μονάχα στιγμή της. Φαίνεται ότι μπορούμε και χωρίς αυτήν (πραγματικότητα). Πλανόμεθα με τρόπο ήπιο και ξαφνιαζόμαστε από την όποια ειλικρίνεια όποτε την ανακαλύψουμε.

Ο ποταμός λοιπόν, δεν είναι η λέξη, αλλά τα νερά του. Το ουσιώδες νόημα χάνεται, κρύβεται, εννοείται, πίσω από το επιθυμητό, χάριν συνεννόησης. Κατανοητό και αυτό.

Ο λόγος κρύβει παγίδες, αφήνει κενά τεράστια μεταξύ των εννοιών καθώς καταφέρνει και αποτυπώνει μονάχα το ελάχιστο ενός χρόνου που δεν προσμετράται (τόσο ελάχιστου). Εκείνο που απομένει πίσω από την έκφραση τις περισσότερες φορές είναι η ιδέα –στο περίπου- και μοιάζει να μας είναι αρκετή.

Είναι ανθρώπινο να κρίνουμε το όλον μέσα από τη δική μας περιορισμένη αντίληψη –θεωρώντας μάλιστα την άποψή μας σωστή-, ασχέτως εάν γνωρίζουμε ότι ο νους μας είναι μικρός και ...δύσπιστος ώστε να εμπεδώσει όχι μόνο το μέγεθος της συμπαντικής ολότητας αλλά και τους νόμους που το διέπουν.

Πάντως το προσπαθούμε...

Τα πάντα εκ του ενός και το ένα, εκ του όλου. Είναι γνωστό καθώς επίσης πώς ότι συμβαίνει, έχει σχέση με όλο το σύμπαν, όσο μικρό και εάν είναι. Όπως ότι το "ένα" είναι συγχρόνως "πολλά", πίσω από την αποδεδειγμένα ασυνεχή πλάση...

Στο τέλος καταλήγουμε να νοιώθουμε την ελαχιστότητά μας σαν αξία τεράστια, -πίσω από τη σκέψη ότι γνώση αρνείται γενικώς τη χαρά, διότι ποτέ δεν είναι πλήρης- αλλά συγχρόνως με την αντίληψή μας αυτή, απολαμβάνουμε τη δεδηλωμένη αρτιότητα του νου να γνωρίζουμε τουλάχιστον τούτο. Την ολιγότητα!

Κατ' έριν πάντα γίγνεσθε... (Ηράκλειτος)

Τα πάντα συντελώνται εξ' αντιθέσεως. Πάντα συμφέρονται (έρχονται μαζί, συναντώνται) και αλληλοσυμπληρώνονται. Η αλήθεια με το ψέμα, η καλοσύνη με την κακία, ο ήχος με την πάλλουσα χορδή (πρώτα από το μείον στα αριστερά της κάθετης νοητής γραμμής, κατόπιν στα δεξιά και στο συν. Αποτέλεσμα ο ήχος.)

Τα πάντα ρέουν, είναι ρευστά, μεταβαλλόμενα. Μία μετάφραση μιας άλλης φράσης του Ηράκλειτου... Ο Αριστοτέλης επίσης συνέδεε τη φύση με την κίνηση εννοώντας την εξέλιξη, αλλά και αυτή κίνηση δεν συντελεί;

Μέσα από την αντίθεση λοιπόν, γαλουχούνται και αλλάζουν σχήμα, μορφή, διάθεση, τα πάντα. (Τοποθετήστε τα ανήκοντα σε κάθε τι.) Ομοίως και ο χρόνος. Στο απόλυτο τίποτα δεν υπάρχει καν ...χώρος για χρόνο!

Πίσω από το μεγαλείο αυτό της μετάλλαξης το μόνο άκαιρο είναι να θεωρούμε ότι οι ιδέες, οι γνώμες, οι γνώσεις μας, παραμένουν μόνες ακέραιες, ως να είναι η έσχατη αξία του σύμπαντος...

Κανένα "σήμερα" θα πω, δεν ήταν όμοιο με κανένα άλλο του παρελθόντος. Κανένα μυαλό δεν θα πρέπει να είναι όμοιο (και

δεν είναι) με εκείνο του χθες, μα κι αν ακόμα δεν έχει καταφέρει να μάθει ότι έχει αλλάξει, τουλάχιστον ας γνωρίζει το μαχητό της γνώσης του.

Οι πίστεις πώς είναι δυνατόν να παραμένουν ευσταλείς, δογματικές εν μέσω αιώνων;

Τα συστήματα τα πολιτικά ως πότε θα δυναστεύουν ομοίως κοινωνίες ολόκληρες υπηρετώντας αξίες που θα έπρεπε ήδη να έχουμε αντικαταστήσει με άλλες περισσότερο ισχυρές; (και να το έχουμε κάνει ήδη αρκετές φορές)

Ξεφεύγουμε. Ως πρώτη ιδέα αρκεί να ξέρουμε ότι εκείνο που θαρρούμε, μπορεί να είναι αλλιώς. Ας είμαστε πεπεισμένοι ότι η αλήθεια για την οποία κοπτόμαστε υπερασπιζόμενοι, μπορεί να είναι μία υπόθεση από χέρι χαμένη. Ας είμαστε δεκτικοί στο διάφορο καθώς το μεγαλείο της φύσης αποκαλύπτεται με αργούς ρυθμούς, σύμφωνα πάντα με την ιδέα που έχουμε εμείς για τον χρόνο.

Πηγή/φωτογραφία: politisg.blogspot.gr